

Februárban földgáznap lesz Szegeden.

— Mozgalom a csongrádmegyei és szomszédos földgázforrások felkutatására. —

(Saját tudósítónktól.) A *Délmagyarország* karácsonyi számában cikket írt Somlyódy István táblabíró, amelyben új és agilisabb várospolitikai sürgetése mellett arra hívta fel a figyelmet, hogy a Szeged környékén esetleg található földgázforrások felkutatásával és a földgáznak az iparfejlesztés szolgálatába való beállításával hatalmas méretekben lehetne előrevinni a város fejlesztését. A cikkre hamarosan visszhang támadt, Somlyódy levelet kapott, amelyben figyelmeztették, hogy a megyében már is több helyen bukkantak földgázra, sőt egyik-másik helyen már használják is. A levelet újévi számában közölte a *Délmagyarország*.

A dolog ebben a legkezdetlesebb stádiumában is érthető érdeklődést keltett. A földgáz jelentőségével, ha megfelelő erővel és mennyiségben jelentkezik, ma már mindenki tisztában van. Sokan tudják Szegeden, hogy a mezőhegyesi cukorgyárban földgázzal világítanak, hogy Szentés határában, a kis-királyi birtokon — amely Pallaviciné volt — 260 méter mélységben a víz, amint a parasztok mondják, égni kezd. Ezekből és még sok más jelenségből nem lehet persze mindjárt arra következtetni, hogy a Szegeden és a környéken eszközözendő kutatások föltétlenül eredménnyel végződnenek, arra azonban épp elég támpontot szolgáltatnak a szimptomák, hogy a nagyjelentőségű dologgal haladéktalanul és a legalaposabban foglalkozni kell. Ez a megfontolás eredményezte azt a megbeszélést, amely Somlyódy táblabíró kezdeményezésére szombaton volt a kereskedelmi és iparkamrában és amelyen az érdekes és értékes akció megindítása és lebonyolítása tekintetében konkrét megállapodásokra is jutottak.

Ezek szerint február folyamán földgáznapot tartanak Szegeden a kereskedelmi és iparkamara gyűléstermében. A földgáznapra meghívják Becsey Antalt és Böck Hugó mér-

nőköket, akik elismert szakértői ennek az ügynek Magyarországon, a törvényhatósági bizottságot, a hatóságot, a Mérnök és Építészegyletet és mindazokat az egyesületeket és magánosokat, akiknek a mozgalomba való bevonása célszerűnek és szükségesnek látszik. Felkérjük Becsey Antalt és Böck Hugót, hogy ezt a nagy nyilvános értekezletet megelőzően járják be mindazokat a környékbeli helyeket, ahol földgáz jelentkezett, hogy a szegedi értekezleten ezekre a forrásokra vonatkozó összes adataiknak és megfigyeléseiknek birtokában legyenek. Az értekezleten mindenki hozzászólhat majd a megvitatás alá eső kérdéshez, hogy az ügy minél alaposabban és részletesebben letárgyalassék. A további akció a tárgyalás eredménye szerint fog alakulni.

Az eddigi adatok szerint valószínűnek látszik, hogy érdemes lesz több helyen is kísérletezni furásokkal. Ebben az esetben esetleg már a februári, de legkésőbb a

márciusi közgyűlés elé indítvány kerül abból a célból, hogy a már konkrét adatokat fölmutatni tudó mozgalom központi vezetését vegye kezébe a város, rendelje el a furások megkezdését, sürgősen szerezze meg ehhez a kormányhatósági engedélyt és a kutatási munkálatokra szükséges költségeket szavazza meg.

A további programot — különösen ilyen nagyhorderejű dolognál — előre pontosan megállapítani képtelenség. A földgázra való jogot tudvalevőleg az állam fentartotta magának, de erkölcsi testületeknek átengedi. A város — ha aktuális lesz — természetesen a maga számára fogja kérni a földgáz kutatásának és használatának jogát. Az akció kezdeményezői leglább így tervezik. Azután természetesen részvénytársaság alakulna a fogyasztó közönség és az ipari érdekelttség bevonásával.

foglalkoztatották a modern földművelésre, megismertették a fötbtermelés hasznos munkáját velük, az elhagyott piszkos orosz lakásokat kitisztították és gazdasági könyveket vezettettek a német főszámgazdátoknál a célból, hogy amidőn a birtok tulajdonosa vissza fog térni, annak a megtakarított kamatokat átadhassák, a birtokkezelésről le-számolhassanak.

Hihetetlennek látszik és mégis valóság, márka márkához, rubel rubelhez tétezt és minden az ismeretlen néven növekedő hitelbirtok ivén elszámoltatott és annak, aki a cárnak szófogadó alattvalója volt, visszatérte után így kellett, vagy kell megismerkednie barbár elnyomóival.

Grodnóba, ebbe a nagy városba a németek egész új, modern lendületet vittek. Hogy mily elmaradott állapotok voltak ott is, illusztráció csak egy példa. 1914-ben még nem volt rendes vízvezeték a városnak. Ma egy négyemeletes viztorony nyomnia szerte a városba a vizet, amélt azelőtt hihetetlen primitív módon a Niemenből szivattak fel egy faalkotmányba. A német mérnökök német katonákkal és orosz foglival 50 forráskutat furtak a város területén s ma Grodnóban a legidőbb ivóvíz van.

Hogy mit tesznek a németek és a mi katonáink a lakosság jólétének emelésére, legyen elegendő megemlíteni azt, hogy például Vilna lakosságának harmadát kellett segélvezni és hogy az ingven kenyérijegyre havonta 50.000 márkát ajándékoztak. Új ipart és iparágakat teremtetek. Az öreg, rossz pálinkafőzőket becsukták és a lakosság alkoholszenvedélyének lefőzésére szörpgyárakat létesítettek. Sok új iparág dacára mindenki nem kaphatott munkát, mivel Németország és szövetségesei a blokád miatt a szükséges anyagokat nem szerezhették be.

Hogy közegészségügy tekintetében milyen ázsiai állapotok uralkodtak Litvániában, mi sem bizonyítja jobban, minthogy a németek állandó vendégül lettek ott a kolerát, tifuszt, himlőt és ezek a vendégek egy-egy kerületben 500 embert söpörtek el naponta. A németek röviddel a területek megszállása után kellő higiénikus ellenszerekkel teljesen megszüntették a ragályos betegségeket. — Nyolc millió embert furdettek meg és oltottak be. Sok százezer ember akkor furdött meg életében először!

A civil lakosság számára 21 új kórházat rendeztek be a német katonáorvosok. És ez mind nem elegendő barbárság. Tovább mentek. Behózták a kötelező iskoláztatását a gyerekeknek. A legádázabb harcok között kényszerítették a katonák a lakosságot, hogy gyermekeiket iskolába küldjék. Az eredmény az lett, hogy ma a barbár állapotok alatt 25 százalékkal több tanulója van Vilnának, mint volt az orosz uralom alatt.

Igaz, hogy itt a Hindenburg és Ludendorffisták nem voltak kénytelenek hajlamukat megzabolázni. A két világrengető név ragvógia be mindenütt a lábadozó tartományokat. Ma már az oroszok nem tartják barbároknak a németeket és szövetségeseiket. Mert ők mindenütt ott vannak, ahol a szegénységet gyámolítani kell, ahol a könnyeket le kell törölni. Munkában áll mindenki. Az árva gyerekek ellátásáért felelőse, iskolák padjaiban. És ott, ahol még kevés az élelem, nem a szövetséges barbárok az okai annak, hanem a félrevezetett volt tartományfőnökök, akik vakul hittek az áltánt ámtásainak és most keseregve, nyílt szemmel vezeklik bűneiket.

Új élet indult meg a megszállott tartományokban és a bresztlitovszki béketárgyalásokkal kapcsolatban felpezsdült a kereskedelmi és gazdasági élet. Az áruk áramlása, kicserélése megindult már és ez minden páros dokumentumnál erősebb bizonyítéka annak, hogy az orosz nem ellenség többé — kőharát, aki tenverén hozza élénk az élet fenntartására szükséges erőt, az orosz birodalom javait.

—u—o.

A megszállott orosz tartományok a béketárgyalások idején.

Egy magasrangú katonai előkelőségtől, ki hosszabb időt töltött Vilnában, vesszük a következő rendkívül érdekes ismertetést:

— Nils Christenson svéd író, lapjában a „Nya Dagligt Allehandá”-ban az elfoglalt orosz tartományokban tett utjáról így kezdi jelentését: Ahová Attila, a hunok bőségedelme lábát letette, ott többé fű nem termett — így mondja ezt a mondanagyomány. Kövessük tehát mi is a jelenkor szűk egyenruhába bújtatott barbár hunok lépteit, akik az összes ántánt lapok értesülései szerint, ellenségeik elnyomásánál és legvilkolásánál nagyobb örömet nem ismernek.

Dokumentálom, hogy Christenson jelentése gyönyörűen pellengérezze ki az orosz barbarizmust és dicsőíti a németek részéről tapasztalt humánus bánásmódot — tények alapján. Vilna elfoglalásánál a német hadvezetőségnek főcélja volt a gyors előrehaladás. Ettől függött minden és épen ezért minden erővel arra kellett törekednie, hogy a hadsereg ellátásában és az utánpótlásban fennakadás ne történjen. És mégis, midőn a német hadtápparancsnok a főparancsnoknak jelentést tett arról, hogy Vilna lakosságának tízezrei éheznek, a katonai küldeményeket

azonban a hadsereg táplálásának veszélyeztetése nélkül visszatartani nem lehet, a főparancsnok azt válaszolta, hogy a város szükséglete minden körülmények között kielégítendő. És ettől a perctől kezdve minden szükséglete fődözve lett a városnak, dacára annak, hogy a katonai szükségletek csak nehezen voltak kielégíthetők.

Hogy ez mit jelentett abban a rettenetes időben, elképzelhető abból a körülményből, hogy ennek a hatalmas városnak napi hat vagon liszt-szükségletét Németországból pótolták. Abból a Németországból, amely már akkor kenyérijegven tengette az életét. Litvániának a földjei abban az időben kitűnő termést ígértek, azonban a hátráló oroszok, különösen a kozákok az érés alatt levő gabonát teljesen elpusztították. Magában Litvániában 340.000 hektárnyi elpusztított területet találunk csapataink, améltnek se gazdája, se művelője nem akadt.

És hol volt a parasztság? Azokat maguk előtt üzték, haitották az orosz csapatok az elmenekülni nem akarók pedig a katonai közös sírokban aludták örök álmukat a kozákok jóvoltából. A bevetetlen területek mégsem maradtak meddők. A németek az orosz